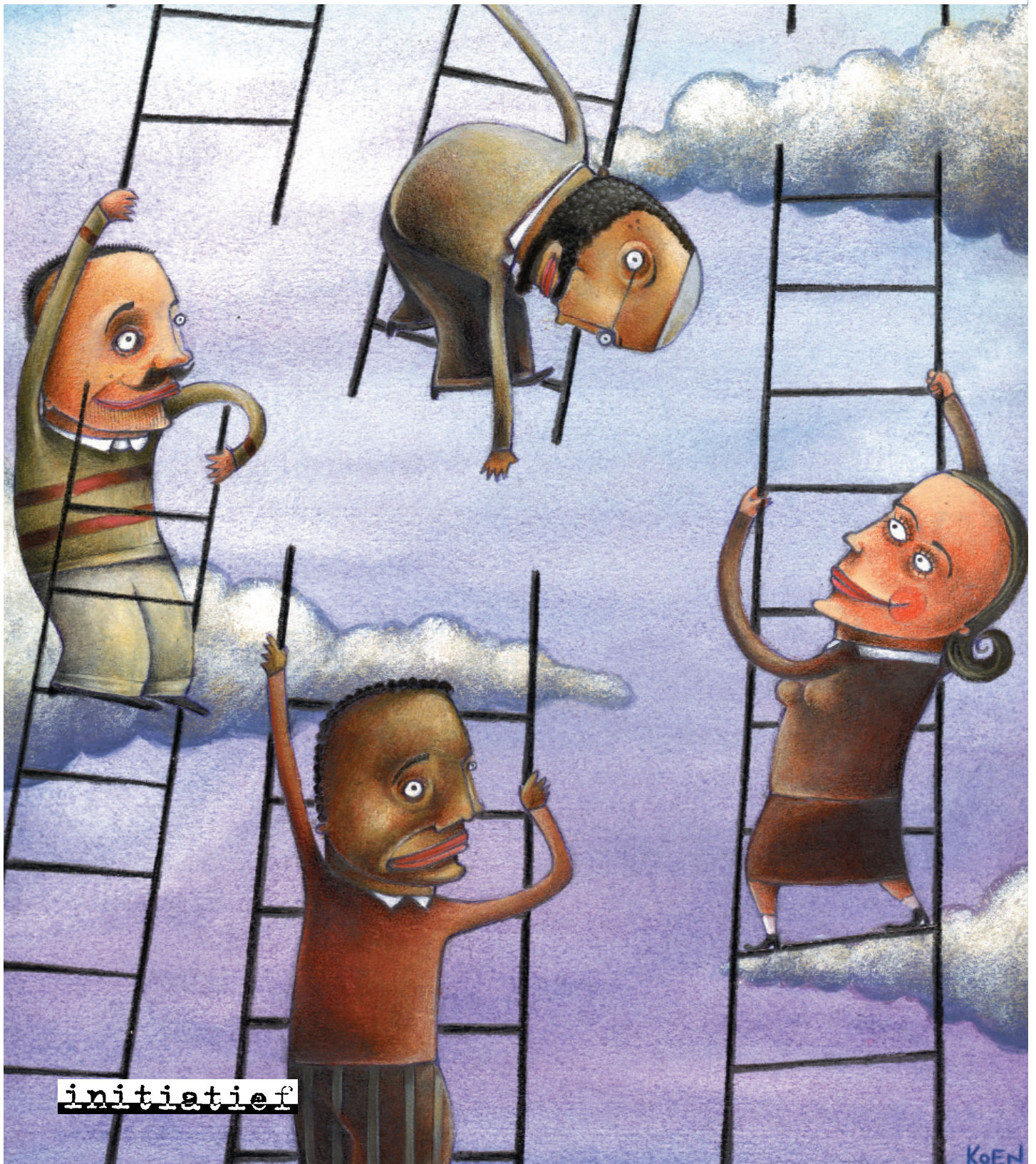

Hoezo gelijke kansen?

over arbeid, onderwijs, burgerschap en asiel/migratie

originelen voor transparanten of A3-bladen voor gebruik bij de 'Gelijke Kansen Gesprekken'

Colofon

auteur: Peter Sels

Dit pakket kadert in het 'Gelijke Kansen Gesprekken' project van Initiatief, een anti-racistisch samenwerkingsverband van 11.11.11 Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging, ABVV, ACV, ACW, Brussels Gekleurd, Charta 91, Chirojeugd Vlaanderen, Forum van Etnisch-Culturele Minderheden, Netwerk Caritas Solidariteit, Objectief, Socius, Vaka/Hand in Hand en het Vlaams Minderhedencentrum.

Info op www.gelijkekansengesprekken.be

initiatief

Het werd in opdracht van Initiatief samengesteld door VORMEN vzw
VORMEN vzw, Vlaamse Organisatie voor Mensenrechteneducatie
Lange Gasthuisstraat 29, 2000 Antwerpen
tel.: 03-293 82 15
fax: 02-611 75 18
mensenrechteneducatie@vormen.org
www.vormen.org

vormgeving: Vincent Van Briel
illustraties: Koen De Maesschalck

Met dank aan allen die materiaal en ideeën aanbrachten voor dit pakket.
Tot stand gekomen met de steun van de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen.

Dit document "Hoezo gelijke kansen?", originelen voor transparanten of A3-bladen voor gebruik bij de 'Gelijke Kansen Gesprekken' hoort bij "Hoezo gelijke kansen" werkmap voor begeleiders van 'Gelijke Kansen Gesprekken' met ISBNnummer: 9077058168 en wettelijk depotnummer: D/2003/9259/5 ©2003, VORMEN vzw

Inhoud

Colofon

Arbeid - Situatie 1 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Arbeid - Situatie 2 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Arbeid - Situatie 3 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Arbeid - Situatie 4 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Onderwijs - Situatie 1 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Onderwijs - Situatie 2 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Onderwijs - Situatie 3 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Onderwijs - Situatie 4 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Burgerschap - Situatie 1 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Burgerschap - Situatie 2 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Burgerschap - Situatie 3 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Burgerschap - Situatie 4 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Asiel/Migratie - Situatie 1 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Asiel/Migratie - Situatie 2 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Asiel/Migratie - Situatie 3 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Asiel/Migratie - Situatie 4 + keuze A + Keuze B + Keuze C + Keuze D

Keuzekaarten

Invulblad deelnemer

Invulblad begeleider

Arbeid.

Situatie 1.AR

"Meer dan 3 maanden nadat Nabil zijn A2-diploma behaald had, belde hij nog altijd vruchteloos rond voor werk. Mijn huidskleur vormde nooit een probleem. Want zo ver kwam ik meestal niet eens. Mijn naam aan de telefoon volstond vaak om mijn kansen op werk te kelderen. Werkgevers die in eerste instantie geïnteresseerd waren, veranderden hun toon wanneer ik zei hoe ik heette."

Arbeid.

Situatie 1.AR

Keuze A

"De reactie van de werkgever is te begrijpen, hij wil zich geen problemen op de hals halen. In Vlaanderen is een groot deel van de bevolking terughoudend tegenover allochtonen en dat is niet anders bij werknemers. De vakbonden en de overheid zouden samen inspanningen moeten doen om het draagvlak bij de werknemers voor meer allochtone tewerkstelling te vergroten."

Arbeid.

Situatie 1.AR

Keuze B

"Discrimineren op naam en afkomst is onethisch en onwettelijk. Nabil zou een klacht moeten indienen tegen de werkgever. De overheid zou discriminatie effectief moeten bestrijden en de schuldigen straffen. De overheid zou ook een systeem kunnen uitwerken waarbij er per anoniem formulier gesolliciteerd wordt."

Arbeid.

Situatie 1.AR

Keuze C

"De cultuur van vele allochtonen staat vele oplossingen in de weg. Waarom geven ze bv. niet meer westerse namen aan hun kinderen die hier geboren worden? Waarom moeten sommige allochtonen zonodig hun religie ook op het werk uitoefenen? De overheid zou de allochtone gemeenschap meer moeten sensibiliseren voor onze Europese cultuur, over onze manier van werken en communiceren. Wanneer allochtonen hier meer aandacht voor zouden hebben, zouden werkgevers en werknemers minder weigerachtig staan tegenover hen."

Arbeid.

Situatie 1.AR

Keuze D

"De overheid zou meer allochtonen moeten aanwerven, ook voor verantwoordelijke functies.

Allochtonen zouden zo veel zichtbaarder worden in onze samenleving (op TV, bij openbare instellingen, bij de gemeente). En het zou vanwege de overheid ook het signaal geven "dat ze erbij horen".

De bevolking en de werkgevers uit de privé-sector zouden dan minder wantrouwig zijn ten opzichte van allochtonen."

Arbeid.

Situatie 2.AR

"Bij het vleesverwerkend bedrijf Carnex werken 174 mensen waarvan de meerderheid arbeiders. Tot voor enkele jaren terug werden er om de twee maanden extra arbeiders aangeworven. Het ging goed met Carnex. Ondanks het feit dat er een positief actieplan was opgemaakt, werden er echter geen allochtonen aangeworven. Nu het economisch minder goed gaat, is er geen sprake meer van aanwervingen. Vele allochtone werkzoekenden uit de regio maken nu helemaal geen kans meer op werk. Als er verplichte quota waren geweest voor bedrijven, dan waren er toch tenminste een aantal allochtonen bij Carnex aan de slag geweest."

Arbeid.

Situatie 2.AR

Keuze A

"De werknemers en de vakbonden van Carnex zouden werk moeten maken van een goed onthaal van allochtonen. Wanneer de leiding van Carnex ziet dat de werknemers positief staan tegen het aanwerven van allochtonen, dan zullen zij ook meer inspanningen doen om de instroom van allochtonen te verhogen."

Arbeid.

Situatie 2.AR

Keuze B

"Quota hebben geen zin. Ze zijn discriminerend voor autochtone werknemers en werken het racisme in de hand. De werkloosheid van allochtonen is in belangrijke mate te wijten aan hun gebrekkige scholing, hun gebrek aan ervaring en arbeidsattitudes en aan hun taalachterstand. De bedrijfswereld en de overheid zou meer moeten investeren in gerichte opleidingen, in trajectbegeleiding, in stages en in tewerkstellingsinitiatieven voor deze doelgroep."

Arbeid.

Situatie 2.AR

Keuze C

"Quota zijn inderdaad de enige oplossing die echt werkt. In de Verenigde Staten, waar men al lang met quota werkt, heeft men in de bedrijven nu een weerspiegeling van de bevolking. Dergelijke quota moeten dan wel vijf tot tien jaar worden volgehouden. Als de quota voor iedereen gelden valt de vrees voor een verzwakte concurrentiepositie weg. De overheid heeft in het verleden trouwens ook op andere domeinen met quota gewerkt (bv. voor vrouwen in de politiek)"

Arbeid.

Situatie 2.AR

Keuze D

"De overheid moet verder het opzetten van diversiteitsplannen en positieve actieplannen in ondernemingen stimuleren. De ongelijke kansen van allochtonen kennen vele oorzaken (discriminerende aanwervingsprocedures, racisme onder de werknemers, gebrekkige kennis van het Nederlands, discriminerende arbeidsreglementen, enz.) Deze plannen laten toe om tegelijkertijd op de verschillende knelpunten in te werken."

Arbeid.

Situatie 3.AR

"Rina is haar roepnaam, Shqiponja Duro haar volledige naam. Ze is 32 en van Albanese afkomst. Als politiek vluchteling belandde ze zes jaar geleden in België. In haar thuisland was ze journaliste, hier in België geraakte ze enkel als arbeidster aan de bak: uien schoonmaken in de groentefabriek."

Arbeid.

Situatie 3.AR

Keuze A

"De overheid zou bij betwisting over de diploma's van nieuwkomers een procedure moeten invoeren om hen te testen op hun kennis en vaardigheden. Op die manier kan achterhaald worden of men effectief zijn diploma behaald heeft."

Arbeid.

Situatie 3.AR

Keuze B

"Heel wat vluchtelingen hebben valse papieren bij. Het is daarom normaal dat vreemde diploma's niet worden erkend. Bovendien zullen die mensen met echte diploma's zich wel snel genoeg terug kunnen opwerken. Misschien moet hen vooral gelegenheid gegeven worden om zich bij te scholen."

Arbeid.

Situatie 3.AR

Keuze C

"Werkgevers zouden allochtonen niet bij voorbaat mogen afschrijven. Vaak overheerst het beeld dat elke allochtoon laag geschoold is, dat is een vooroordeel. Ze zouden meer moeten kijken naar de motivatie en de capaciteiten van de mensen en hen op basis daarvan kansen geven op een job die echt bij hen past."

Arbeid.

Situatie 3.AR

Keuze D

"Werkgevers zouden meer moeten investeren in vorming en opleiding van de autochtone werknemers in plaats van hoog geschoolden uit het buitenland aan te trekken. Dergelijke immigratie moet beperkt worden. Zij vormen een bedreiging voor hooggeschoolden hier en zorgen voor een hersen- en handen-vlucht in de landen van herkomst."

Arbeid.

Situatie 4.AR

"De overheid stelt altijd maar regels aan de privé-sector om meer allochtonen in dienst te nemen. Maar geeft ze zelf wel het voorbeeld? Sami is Marokkaan en werkt reeds twee jaren met een tijdelijk contract bij de dienst Groenvoorziening van de Stad Mechelen. Vele van zijn collega's zijn ondertussen vast benoemd en hebben dus meer werkzekerheid. Voor Sami kon dat niet omdat hij niet de Belgische nationaliteit had. De Vlaamse overheid besliste recent om de nationaliteitsvereiste grotendeels te laten vallen, ook voor banen bij de provincies, gemeenten, ocmw's en intercommunales. Dit maakt dat Sami wel benoemd kan worden. Zijn droom om ooit politieagent te worden, zal voorlopig echter nog wel een droom blijven. De nieuwe regeling geldt immers niet voor functies met politionele bevoegdheid of 'die de algemene belangen van de Vlaamse overheid behelzen'".

Arbeid.

Situatie 4.AR

Keuze A

"Het is geen goed idee om de overheid te laten opdraaien voor de werkloosheid van de allochtonen. Zij spreken vaak gebrekkig Nederlands en schrijven fouten. De vraag is of zij dan een administratieve taak kunnen opnemen bij bv. de gemeente. De effectiviteit en de efficiëntie van de dienstverlening van de overheid zal dalen."

Arbeid.

Situatie 4.AR

Keuze B

"Als allochtonen in aanmerking willen komen voor alle functies van de overheid, dan moeten ze Belg worden. Dan is iedereen gelijk voor de wet. Het is trouwens logisch dat bepaalde functies niet opengesteld worden voor buitenlanders."

Arbeid.

Situatie 4.AR

Keuze C

"Door allochtonen aan te werven in openbare instellingen worden ze meer zichtbaar. Als we wat vaker een allochtone dienstchef of loketbediende zouden tegenkomen, zouden een aantal vooroordelen als sneeuw voor de zon verdwijnen. Dit is een goede dam tegen het racisme."

Arbeid.

Situatie 4.AR

Keuze D

"De overheid moet alle functies op alle beleidsniveau's openstellen voor niet-Europeanen. Ook en vooral bij de politie. Daar leeft immers veel racisme en daar zou een evenredige vertegenwoordiging veel verschil kunnen maken."

Onderwijs.

Situatie 1.ON

"Malika wou haar zoon Driss laten inschrijven in het Bonifacius-instituut. Vele jongens uit de buurt gaan daar naartoe omdat de school vlakbij ligt. Tijdens het gesprek op de school stelde men Malika allerlei vragen. De directeur wou onder andere weten welke taal er thuis gesproken werd. Wanneer Malika zei dat dit meestal Berbers was omdat haar man weinig Nederlands spreekt, bleek dit een probleem. De directeur zei dat er waarschijnlijk al te veel leerlingen waren ingeschreven die thuis geen Nederlands spreken. Malika begreep er niets van en voelde zich verontwaardigd. Maar het ergst van al was dat Driss nu naar een andere, verder afgelegen school zou moeten."

Onderwijs.

Situatie 1.ON

Keuze A

"De school heeft inderdaad, onder bepaalde voorwaarden, het recht om leerlingen te weigeren. Deze maatregel is bedoeld om concentratiescholen te voorkomen. Een te groot aandeel allochtonen in de school zorgt voor veel problemen en voor een daling van het onderwijsniveau."

Onderwijs.

Situatie 1.ON

Keuze B

"Het is niet omdat er veel allochtonen naar het Bonifacius-instituut gaan, dat de kwaliteit van onderwijs er automatisch laag is. Integendeel, deze situatie kan net extra kansen bieden voor het aanbieden van een multiculturele opvoeding. De voorwaarde is wel dat de school ook voldoende rekening houdt met de aanwezigheid van allochtonen (door bv. ook Islamonderricht te voorzien) en dat de overheid voldoende extra middelen voorziet om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van allochtonen."

Onderwijs.

Situatie 1.ON

Keuze C

"De concentratie van allochtonen in bepaalde scholen is niet bevorderlijk voor de integratie. Het vermindert de kans op contacten tussen de verschillende culturen en zorgt voor een onderwijs met twee snelheden. Maar met een uitzondering op het inschrijvingsrecht alleen kan men die problematiek niet oplossen. Het is omdat er concentratiewijken zijn dat er ook concentratiescholen zijn. Eerst moet dat probleem dus worden aangepakt."

Onderwijs.

Situatie 1.ON

Keuze D

"Malika zou haar zoon Driss beter naar een witte school sturen, ook al moet hij daarvoor de bus nemen. Hij zal er meer kansen krijgen en beter onderwijs genieten. Daardoor maakt hij ook meer kans om later in het hoger onderwijs te slagen en goed werk te vinden. De 'witte' scholen moeten dan wel open staan voor allochtonen."

Onderwijs.

Situatie 2.ON

"Sonja is 12 jaar en zit in het eerste jaar ASO. Doordat haar ouders beiden werkloos zijn, hebben ze het niet al te breed thuis. Sonja is slordig met haar schoolwerk. Ze vergeet vaak huiswerk te maken en toetsen voor te bereiden. De klastitularis wou een aantal problemen bespreken met de ouders van Sonja, maar die komen nooit naar het oudercontact. Toen haar semesterrapport zeer slecht bleek, raadde het CLB Sonja aan om een andere, meer praktische richting te kiezen, die beter bij haar zou passen."

Onderwijs.

Situatie 2.ON

Keuze A

"De communicatie tussen ouders uit de lagere sociale klasse en de school loopt vaak minder vlot. Dat zorgt voor misverstanden en problemen. Leerkrachten en directie zouden hier extra aandacht voor moeten hebben. Minder werken met nota's en brieven, niet enkel negatieve boodschappen brengen, uitnodigingen voor een gesprek best persoonlijk en mondeling aanpakken en een eenvoudige en heldere taal gebruiken kan al veel helpen."

Onderwijs.

Situatie 2.ON

Keuze B

"De leerkrachten en het CLB zouden de oorzaken van Sonja's probleem moeten aanpakken i.p.v. haar zomaar door te verwijzen. Leerattitudes of leerdiscipline verwerft men ook via de ouders. Leerlingen wiens ouders zelf laaggeschoold zijn, hebben daarom extra aandacht en begeleiding nodig.

Onderwijs.

Situatie 2.ON

Keuze C

"De schoolreglementen, het studeren, het huiswerk, ... ze zijn voor iedereen gelijk. Diegenen die onvoldoende punten halen hebben een aangepaste richting nodig. Leerlingen moeten zo goed mogelijk begeleid worden in de overgang naar een nieuwe richting of school. Men kan toch geen energie blijven steken in die ene leerling."

Onderwijs.

Situatie 2.ON

Keuze D

"Niet iedereen moet ASO doen. Het is goed dat er ook mensen beroepsonderwijs volgen en later liever een uitvoerende, praktische job willen uitvoeren. Het is ook vrij logisch dat kinderen van ouders met een praktisch beroep, later iets gelijkaardig willen doen. Het beroeps- en technisch onderwijs en de jobs waar ze leerlingen op voorbereiden, kampen onterecht met een imagoprobleem. Dat probleem moet aangepakt worden."

Onderwijs.

Situatie 3.ON

"Zineb is zestien jaar. Haar ouders zijn praktiserende moslims en vinden het niet meer dan normaal dat Zineb een hoofddoek draagt. De directeur van Zinebs school vindt dat niet kunnen. Ook met de klastitularis waren er een aantal conflicten hierover. Zineb heeft het gevoel dat een aantal leerkrachten haar anders behandelen en ook bepaalde leerlingen hebben zich ondertussen tegen haar gekeerd. Ze noemen haar en haar ouders fundamentalisten. Daar wordt ze erg verdrietig van. Zinebs schoolprestaties worden alsmaar slechter."

Onderwijs.

Situatie 3.ON

Keuze A

"Zineb kan zich in haar eigen belang beter wat flexibeler opstellen. Als de maatschappij het dragen van een hoofddoek in bepaalde situaties of plaatsen ongepast vindt, kan ze dat beter laten. Als ze halsstarrig blijft vasthouden aan dergelijke zaken, zal men haar al gauw koppig en onflexibel vinden en dan is het logisch dat ze minder geaccepteerd wordt of zelfs gediscrimineerd wordt op school of later minder kans maakt op werk."

Onderwijs.

Situatie 3.ON

Keuze B

"Zinebs hoofddoek vertelt iets over wie zij is en draagt bij tot haar identiteit. De directie zou dergelijke uitingen van religie én identiteit beter tolereren. Het geeft mensen houvast, richting en motivatie. Het zou voor Zineb, haar ouders en de school veel verwarring en identiteitsconflicten voorkomen en er zou meer energie overblijven voor onderwijs. De school moet ook consequent optreden tegen racisme."

Onderwijs.

Situatie 3.ON

Keuze C

"De hoofddoek is een teken van onderdrukking van de vrouw. Het onderwijs is een middel om te werken aan gelijke kansen voor iedereen en een hoofddoek past er dus niet. De directie heeft de taak om dit duidelijk aan Zineb en haar ouders te communiceren."

Onderwijs.

Situatie 3.ON

Keuze D

"Zinebs ouders zouden beter actief op zoek gaan naar een Islamschool. De onderwijs- en opvoedingscultuur daar sluit veel beter aan bij de thuiscultuur en Zineb zou er dus ook meer kans hebben om beter te presteren."

Onderwijs.

Situatie 4.ON

"Danny's vader is enkele jaren geleden overleden en zijn moeder heeft maar een karig inkomen. Toen Danny met de rekening voor de schooluitstap thuis kwam, vertrok het gezicht van zijn moeder. Op de dag van de schooluitstap deed Danny alsof hij ziek was. Hij was al vaker te laat geweest met het betalen van rekeningen en was het beu om daarop aangekeken te worden door de leerkracht en zijn klasgenoten. Danny wordt ook vaak gepest door zijn klasgenoten omdat hij ouderwetse kledij draagt. Eén maal sloeg hij iemand die hem uitschold, waarop hij een dag uitsluiting kreeg. Danny gaat na de schooluren werken in een restaurant om wat bij te verdienen, zodat hij sigaretten kan kopen en kan uitgaan. Huiswerk komt vaak op de tweede plaats.

Onderwijs.

Situatie 4.ON

Keuze A

"De school van Danny zou meer aandacht moeten hebben voor de armoedeproblematiek, zoniet worden leerlingen gepest en geïsoleerd. Dit kan o.a. door in het begin van het schooljaar alle kosten te berekenen en mee te delen, gespreide betalingen mogelijk te maken, onnodige kosten te beperken en financiële zaken discreet te behandelen."

Onderwijs.

Situatie 4.ON

Keuze B

"De leerkrachten moeten beseffen dat de leerlingen zelf niet verantwoordelijk zijn voor de financiële situatie van hun ouders. Zij moeten hen bijgevolg ook met respect behandelen. Verder moeten leerkrachten de uitgaven beperken, niet werken met boze telefoontjes, nota's in de agenda of de sociale dienst voor het innen van geld; maar de problemen discreet bespreken met de ouders."

Onderwijs.

Situatie 4.ON

Keuze C

"Onderwijs moet volgens de wet gratis zijn zolang het kind leerplichtig is. Maar als je de echte kosten bekijkt, val je achterover. De overheid moet veel meer investeren in onderwijs zodat tenminste op financieel vlak de kansen gelijk zijn."

Onderwijs.

Situatie 4.ON

Keuze D

"Er is niets mis met wat bijkussen om je studies te betalen, integendeel zelfs. Het geeft jongeren verantwoordelijkheid en doet hen beseffen dat niet alles gratis is. Danny zou zijn schoolkosten wellicht wel kunnen betalen moest hij wat minder uitgaan en roken."

Burgerschap.

Situatie 1.BU

"Ali is 14 en heeft van zijn klasgenoten gehoord dat zij naar de jeugdbeweging gaan in de wijk. Hij is geboeid door hun verhalen en wil er ook eens een kijkje gaan nemen. Hij gaat zich informeren en hoort dat hij eerst moet inschrijven en een uniform kopen. Hij vraagt 's avonds aan zijn ouders of hij geld krijgt om zich in te schrijven en een uniform te bestellen. De ouders vinden het teveel geld voor een vereniging die ze trouwens niet kennen. Ook wanneer Ali vertelt dat het er leuk is en dat jongens en meisjes er sporten en allerlei spelletjes spelen, zijn de ouders niet overtuigd."

Burgerschap.

Situatie 1.BU

Keuze A

"De overheid moet financieel tussenkomen. Ali heeft net als elk ander kind recht op rust en vrije tijd en moet kunnen spelen en deelnemen aan activiteiten die passen bij zijn of haar leeftijd. Dit recht moet gegarandeerd worden."

Burgerschap.

Situatie 1.BU

Keuze B

"De ouders van Ali en van andere allochtone jongeren zouden moeten gesensibiliseerd worden omtrent het belang mee te doen met andere jongeren en de vrije tijd zinvol samen te besteden. Als ze daarvan overtuigd zouden raken zouden geld of andere hinderpalen opgelost geraken."

Burgerschap.

Situatie 1.BU

Keuze C

"Onze verenigingen moeten nagaan wat er eigenlijk voor zorgt dat allochtonen niet meedoen en inspanningen leveren om dit weg te werken. Te hoog lidgeld, dure uniformen, onvoldoende bekendheid bij allochtonen en het feit dat er bij de leiding geen allochtonen zijn, zijn voorbeelden van zaken waaraan kan gewerkt worden."

Burgerschap.

Situatie 1.BU

Keuze D

"Het zijn vooral de ouderwetse opvattingen van sommige allochtone ouders die maken dat hun kinderen niet meedoen in jeugdverenigingen. Ze zien hun kinderen bv. niet graag spelen met kinderen van het andere geslacht. Bijgevolg hebben ze liever niet dat ze deelnemen aan activiteiten van autochtone verenigingen, die meestal gemengd zijn. Aan dit soort houdingen die integratie in de weg staan kan niemand behalve zichzelf iets veranderen."

Burgerschap.

Situatie 2.BU

"Branka is een 52-jarige Kroatische vrouw die reeds 5 jaar in Gent woont. Ze woont alleen met haar twee dochtertjes. Af en toe vindt ze interim-werk. Ze spreekt bijna geen Nederlands. Dat levert vaak problemen op met allerlei papieren die ze moet lezen of invullen i.v.m. school, werk, belastingen, de gemeente, enz. Ze kent haar burens niet en kan er ook niet echt mee praten. Dat zorgt soms voor conflicten. Maar Branka kent een heleboel andere Kroatische vrouwen met wie ze vaak samen gaat winkelen en die een hele steun zijn voor haar. Zij denken een beetje zoals haar en maken dezelfde dingen mee. Thuis wordt vaak Kroatisch gekookt en Branka houdt eraan om haar kinderen van alles te leren over hun vroegere thuisland, via boeken, video's en TV. Af en toe gaan ze ook samen naar de avonden die een Kroatische vzw uit het Antwerpse organiseert."

Burgerschap.

Situatie 2.BU

Keuze A

"De overheid moet voldoende taal- en inburgering-cursussen inrichten zodat alle vreemdelingen deze kunnen volgen. Vele moeilijkheden en conflicten waarmee Branka en vele anderen te maken hebben, zijn terug te voeren op een gebrek aan kennis van onze taal en cultuur."

Burgerschap.

Situatie 2.BU

Keuze B

"Branka doet, zoals als vele andere vreemdelingen en allochtonen, onvoldoende moeite om zich te integreren. Ze wil geen Nederlands leren, ze trekt enkel op met mensen van dezelfde herkomst en ze ging wonen in een buurt waar nog anderen van haar land wonen. Branka's andere cultuur zorgt voor conflicten. Daarom moeten verplichte taal- en inburgeringscursussen worden ingericht en moet concentratie van allochtonen in buurten aangepakt worden."

Burgerschap.

Situatie 2.BU

Keuze C

"Vreemde culturen komen ons vaak vreemd en storend over. We moeten echter leren wat verdraagzamer te zijn. Als we zelf meer zouden proberen met hen te praten, op straat of in de winkel, zouden er minder moeilijkheden en conflicten zijn, en zouden we bovendien veel van hen kunnen leren. De overheid moet daarom initiatieven steunen die werken aan onderling contact en respect."

Burgerschap.

Situatie 2.BU

Keuze D

"Het is Branka's recht om de taal te spreken die ze wil spreken en om veel aandacht te besteden aan haar eigen cultuur. Elke vorm van gedwongen aanpassing, waarbij de eigen taal of gebruiken moeten worden opgegeven, kan niet. In een pluralistische en democratische samenleving moet de overheid niet alleen de eigenheid van minderheden eerbiedigen, ze moet er ook voor zorgen dat ze deze kunnen beleven en uitdrukken."

Burgerschap.

Situatie 3.BU

"Najib gaat regelmatig naar de moskee, wil een goed Moslim zijn en aan zijn kinderen een goede Islamitische opvoeding geven. Bepaalde zaken vind Najib dan ook niet kunnen. Zo mag hij er niet aan denken dat zijn dochters seks zouden hebben voor ze gehuwd zijn, of dat ze met eender wie zouden huwen. Hij vindt ook dat man en vrouw elk hun eigen belangrijke taken hebben. Hij zou niet tolereren dat zijn vrouw buitenshuis zou werken."

Burgerschap.

Situatie 3.BU

Keuze A

"De overheid moet stoppen het onderwijs van de Islam te subsidiëren. De Islam met zijn conservatieve denkbeelden staat haaks op onze moderne, niet door religie gedomineerde samenleving, en staat dus ook integratie in de weg.

Burgerschap.

Situatie 3.BU

Keuze B

"We moeten het kind niet met het badwater weggooien. We moeten meer respect hebben voor ieders levensbeschouwing. De Islam staat een sociale en gematigde levenswijze voor en stelt net als de meeste religies belangrijke waarden voorop, daar is niets mis mee. We moeten de Islam niet gelijkstellen met de 5% extremisten die de scheiding tussen kerk en staat niet erkennen of gedwongen huwelijken arrangeren."

Burgerschap.

Situatie 3.BU

Keuze C

"Welk geloof men ook aanhangt, ieder moet respect hebben voor een aantal basisgegevens in onze samenleving. De scheiding tussen kerk en staat, de gelijke rechten tussen man en vrouw en de vrije partnerkeuze bij het huwelijk zijn principes die iedereen in België moet aanvaarden."

Burgerschap.

Situatie 3.BU

Keuze D

"De overheid moet het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst voor iedere burger garanderen. Dit omvat ook de vrijheid om die godsdienst te belijden en te onderwijzen. De overheid moet zonder meer de keuze van de ouders respecteren om hun kinderen op te voeden volgens een bepaalde levensbeschouwing."

Burgerschap.

Situatie 4.BU

"Erdem is een Turkse man die hier al 15 jaar woont en werkt. Hij baat een winkel uit en is actief in de middenstandsvereniging. Hij vindt dat de Belgische overheid te weinig oog heeft voor de problemen van de middenstanders. Hij vindt ook dat de stad weinig doet voor de buurt, waardoor er minder klanten komen bij hem en zijn collega's. Hij zou graag langs politieke weg iets trachten te veranderen. Maar Erdem heeft geen stemrecht en kan zich niet verkiesbaar stellen. Belg worden wil hij echter niet: hij is Turk en is daar fier op. Zijn vriend Alexandros, een Griek die hier sinds 2 jaar woont en werkt, mag wel stemmen. Dat vindt Erdem raar."

Burgerschap.

Situatie 4.BU

Keuze A

"In het belang van de integratie moet stemrecht worden ingevoerd. Maar het is niet zonder gevaar. Het probleem is, dat als het stemrecht wordt toegekend, het Vlaams Blok veel stemmen zal winnen. Een ander mogelijk gevaar is dat bepaalde vreemdelingen etnische of religieuze partijen gaan oprichten, die de integratie meer kwaad dan goed doen."

Burgerschap.

Situatie 4.BU

Keuze B

"Het stemrecht voor vreemdelingen moet worden ingevoerd. Het is onaanvaardbaar dat Erdem niet kan meedoen met de politiek: hij woont en werkt hier en betaalt belastingen. Hij ondergaat het beleid maar kan er niet zoals andere burgers mee over beslissen. We kunnen vreemdelingen ook niet dwingen om de Belgische nationaliteit aan te nemen. Dat ligt voor hen vaak te gevoelig."

Burgerschap.

Situatie 4.BU

Keuze C

"Het eenvoudigste zou zijn dat Erdem, en met hem alle andere vreemdelingen, gewoon Belg werd. Met de Snel-Belg-wet is dat heel wat eenvoudiger geworden. Bovendien heeft Erdem dan ineens alle rechten. Het belet hem trouwens niet om vast te houden aan zijn taal, tradities en cultuur. Hij is dan gewoon een Belg van Turkse afkomst."

Burgerschap.

Situatie 4.BU

Keuze D

"Erдем lijkt goed ingeburgerd en hij zou dan ook best gewoon een aanvraag doen om Belg te worden. Pas dan kan hij mee beslissen en aan politiek doen. Maar vele vreemdelingen spreken de taal niet en zijn te weinig geïntegreerd in onze maatschappij. Zij zouden slechts Belg mogen worden na het volgen van een inburgeringscursus. Een nationaliteit is immers iets om fier op te zijn en dat ken je niet zomaar toe aan eender wie."

Asiel / Migratie.

Situatie 1.AS

"Aloisio is met zijn gezin gevlucht uit Mozambique. Een overstroming had zijn oogst verwoest en zijn land onbruikbaar gemaakt. Goede landbouwgrond is er schaars. Een groot deel van het land is bezaaid met mijnen. Zijn vrouw is zwanger van een vierde kindje maar er was nu al onvoldoende voedsel voor iedereen. Aloisio zag geen toekomst meer voor zichzelf en zijn gezin in Mozambique. Via zijn neef kwam hij in contact met iemand die voor een redelijke prijs papieren en een vlucht naar België kon regelen. In België bleken de papieren niet in orde en werd Aloisio's asielaanvraag onontvankelijk verklaard. Het gezin zou uitgewezen worden. Tezamen met enkele andere Afrikaanse gezinnen zochten ze toevlucht tot een kerk waar ze nu al 3 weken verblijven."

Asiel / Migratie.

Situatie 1.AS

Keuze A

"Een groot deel van de asielaanvragen bij ons zijn het gevolg van netwerken die economische vluchtelingen zoals Aloisio met valse beloften naar België lokken. De overheid moet de mensensmokkel hard aanpakken en zorgen voor meer controle aan de grenzen. Een strengere asielprocedure moet duidelijk maken wie de echte politieke vluchtelingen zijn. Mensen wiens asielaanvraag is afgewezen en dus illegaal hier verblijven moeten gerepatrieerd worden. Anders heeft een asielbeleid geen zin."

Asiel / Migratie.

Situatie 1.AS

Keuze B

"Onze overheid zou zich meer moeten richten op de oorzaken van migratie in plaats van de migratie trachten te beperken. Zolang er voor hen geen toekomst is, zullen mensen zoals Aloisio blijven migreren naar de rijkere landen. De wereldwijde kloof tussen arm en rijk moet structureel worden aangepakt. Er moet meer aandacht gaan naar conflictpreventie en beperking van de wapenhandel."

Asiel / Migratie.

Situatie 1.AS

Keuze C

"Iedereen heeft recht op migratie. Zolang het recht op ontwikkeling niet voor iedereen gegarandeerd is, kan men ook het recht op migratie niet inperken. Als migranten zoals Aloisio geen enkele kans hebben op een menswaardig leven en toekomst in eigen land, is het ook logisch dat ze alle mogelijkheden aangrijpen om hier te blijven."

Asiel / Migratie.

Situatie 1.AS

Keuze D

"Wij zouden allemaal wat meer geld aan ontwikkelingssamenwerking moeten geven, meer producten van rechtvaardige handel moeten kopen en actief zijn m.b.t. mensenrechten. Alleen als de overheid merkt dat er veel mensen echt bekommerd zijn om meer wereldwijde rechtvaardigheid, zal ze dat standpunt ook meer durven verdedigen en waarmaken."

Asiel / Migratie.

Situatie 2.AS

"Dimitri, 16 jaar, is omwille van het aanhoudende conflict in Tsjetsjenië met zijn ouders naar hier gevlucht. Hij verblijft in een asielcentrum te Antwerpen. Hij volgt onderwijs in een onthaalklas. In zijn vrije tijd hangt Dimitri vaak rond in de buurt van het asielcentrum, maar soms zoekt hij met wat vriendjes vertier in de stad. Een enkele keer is dit al eens uitgedraaid op een conflict met voorbijgangers: een woordenwisseling die uit de hand liep... Als de jongens zich wat beter hadden kunnen uitdrukken in het Nederlands en als ze niet zo nagekeken waren op hun kledij, was het waarschijnlijk niet uit de hand gelopen."

Asiel / Migratie.

Situatie 2.AS

Keuze A

"Asielzoekers én hun kinderen kunnen best zo veel mogelijk in een gesloten centrum verblijven. Dan berokkenen ze niemand overlast. Zolang hun aanvraag nog in behandeling is, is het ook voor henzelf beter om geen valse hoop te koesteren. De meerderheid van de aanvragen wordt immers afgekeurd. Als de aanvraag toch wordt goedgekeurd, gaan asielzoekers meestal niet in de buurt van het asielcentrum wonen."

Asiel/Migratie.

Situatie 2.AS

Keuze B

"De asielprocedure moet versneld worden zodat de periode van bang afwachten kan worden ingekort. Intussen zou het asielcentrum werk moeten kunnen maken van een zinvolle tijdsbesteding voor deze mensen, binnen het centrum. Men zou daarbij vrijwilligers kunnen inschakelen voor taallessen, sport en ontspanning enz... Ook de ouders moeten daarin een rol spelen."

Asiel / Migratie.

Situatie 2.AS

Keuze C

"Mensen die om welke reden ook asiel aanvragen, moeten zich vrij kunnen bewegen. Buurtbewoners van asielcentra zouden best wat toleranter mogen zijn. Mensen hier moeten meer gesensibiliseerd worden over de grote ongelijkheid die bestaat tussen Noord en Zuid én over de oorzaken die mensen op de vlucht jagen. Op die manier neemt de verdraagzaamheid toe en wordt het draagvlak voor asielaanvragen groter."

Asiel / Migratie.

Situatie 2.AS

Keuze D

"Voor jongeren die in een asielcentrum verblijven zou er werk moeten gemaakt worden van meer contacten met het lokale verenigingsleven. Het zou mogelijk moeten zijn om af en toe deel te nemen aan sportactiviteiten of aan de activiteiten van de plaatselijke jeugdbeweging."

Asiel / Migratie.

Situatie 3.AS

"Eduardo is begin jaren '70 vanuit Chili naar hier gevlucht. Hij werd er –net als vele anderen- vervolgd door het regime van de dictator Pinochet. Tezamen met zijn gezin en heel wat landgenoten werd hij met open armen ontvangen. Dankzij deze steun is Eduardo erin geslaagd zich redelijk vlot te integreren. Zijn kinderen liepen hier intussen school, vonden vrienden en één van hen zelfs een toekomstige partner. Het Nederlands onder de knie krijgen is echter iets dat hij pas de laatste jaren heeft geleerd. Zijn vrouw werd het leven hier nooit helemaal gewoon, de heimwee bleef. Recent maakte ons land afspraken met Chili, waardoor voor Eduardo en zijn landgenoten een terugkeer ook financieel ondersteund wordt. Ondertussen is er in Chili een proces van democratisering aan de gang, waardoor het sociale en politieke leven zich geleidelijk aan stabiliseert."

Asiel / Migratie.

Situatie 3.AS

Keuze A

"Ons land heeft er indertijd goed aan gedaan Eduardo en zijn gezin hier bij ons op te vangen en een veilig asiel aan te bieden. Nu de situatie ginder merkkelijk verbeterd is, kan best een begeleide terugkeer gestimuleerd worden. Vaak is dit trouwens de wens van de betrokkenen zelf. Echt gewoon worden ze het hier meestal toch niet. Onze overheid zou die mogelijkheid voor alle asielzoekers moeten voorzien."

Asiel / Migratie.

Situatie 3.AS

Keuze B

"Het is nog maar de vraag of de politieke situatie in Chili werkelijk aan de beterhand is. Mogelijk worden deze mensen na hun terugkeer naar het land van herkomst toch raar bekeken. Het zou kunnen dat een nieuw leven opbouwen, zowel sociaal als professioneel, daardoor niet zo evident is."

Asiel/Migratie.

Situatie 3.AS

Keuze C

"De keuze om hier te blijven of te genieten van een begeleide terugkeer is volledig aan de betrokken asielzoekers. De overheid heeft zich hier in feite niet in te mengen. De financiële prikkel die ze aanbiedt heeft een pervers trekje, het heeft iets van een oprot-premie ."

Asiel / Migratie.

Situatie 3.AS

Keuze D

"Het zou meer dan spijtig zijn als we Eduardo en zijn gezin terug naar Chili laten vertrekken. Sinds hun aankomst hier in de jaren '70 hebben ze immers een nieuw bestaan opgebouwd en tal van vrienden gemaakt. Hun kinderen zijn hier opgegroeid, ze liepen hier school en zullen liefst in België blijven. Latijns-Amerika is voor hen ongetwijfeld een vreemd continent."

Asiel / Migratie.

Situatie 4.AS

"De ouders van Ahmed leefden tot voor enkele jaren nog in het Marokkaanse Rifgebergte. Via de mogelijkheid van gezinshereniging zijn ze naar België over gekomen. Zo zijn ze dichterbij hun kinderen en kleinkinderen en kunnen ze ook genieten van financiële zorg die hun familie hen kan bieden. Voor Ahmed is het echter niet meer zo simpel om de eindjes aan mekaar te knopen. Studerende kinderen, een niet al te royaal inkomen en regelmatig uitgaven aan het huis, maken dat hij niet meer kan instaan voor de bijkomende kost van het onderhoud van zijn ouders. Vandaar dat Ahmed overweegt om bij het OCMW te gaan aankloppen. Naar verluidt is het voor bejaarden mogelijk om daar de nodige steun te krijgen, als de kinderen die last niet meer kunnen dragen."

Asiel/Migratie.

Situatie 4.AS

Keuze A

"Het OCMW mag geen onderscheid maken tussen burgers, van welke afkomst ze ook zijn. Als uit het sociaal onderzoek blijkt dat deze grootouders financiële ondersteuning behoeven en dat hun kinderen daar niet zelf voor kunnen zorgen, dan moet op deze vraag ingegaan worden."

Asiel / Migratie.

Situatie 4.AS

Keuze B

"Nieuwe migratie via gezinshereniging opent de deur voor dergelijke misbruiken. De overheid moet de voorwaarden voor gezinshereniging verstrengen, zodat de voordelen van ons systeem van sociale zekerheid niet worden uitgehold."

Asiel / Migratie.

Situatie 4.AS

Keuze C

"We moeten aanvaarden dat ook allochtonen de zorg voor de ouderen meer en meer overlaten aan het OCMW, ook al lijkt dit in tegenstrijd met hun culturele traditie waarbij de zorg voor de ouders als morele plicht werd gezien. Dat men deze traditie verlaat, is misschien ook een vorm van integratie."

Asiel / Migratie.

Situatie 4.AS

Keuze D

"Het ligt voor de hand dat ouders in de nabijheid willen leven van hun kinderen en kleinkinderen. Gezinshereniging en migratie die dat mogelijk maakt is dus verantwoord. Vanzelfsprekend moet het OCMW in deze uitkering voorzien als hun kinderen niet over de financiële draagkracht beschikken."

A

Hoezo gelijke kansen?

B

Hoezo gelijke kansen?

C

Hoezo gelijke kansen?

D

Hoezo gelijke kansen?

Invulblad deelnemer.

Thema: _____

Mijn gevoel bij de video: _____

	Keuze A	Keuze B	Keuze C	Keuze D
Situatie 1. ____				
Situatie 2. ____				
Situatie 3. ____				
Situatie 4. ____				

Situatie 1. ____ Mijn reactie op keuzes die ik niet verkoos:

Situatie 2. ____ Mijn reactie op keuzes die ik niet verkoos:

Situatie 3. ____ Mijn reactie op keuzes die ik niet verkoos:

Situatie 4. ____ Mijn reactie op keuzes die ik niet verkoos:

Evaluatie (1 = onvoldoende; 2 = minder goed; 3 = goed; 4 = zeer goed)

Voldeed de inhoud aan je verwachtingen?	1	2	3	4
Wat vond je van de manier van werken?	1	2	3	4
Wat vond je van de begeleiding?	1	2	3	4
Wat vond je van de praktische organisatie?	1	2	3	4

Uw opmerkingen:

Invulblad begeleider.

Thema:

Gegevens:

Gelieve het invulblad begeleider en zo mogelijk de invulbladen deelnemers terug te sturen naar: Initiatief, p/a Kazernestraat 33, 1000 Brussel.

naam begeleider: _____ datum: _____

aantal deelnemers: _____ organisatie: _____

gemiddelde leeftijd deelnemers (schatting): _____ plaats: _____

verhouding autochtoon / allochtoon: _____

Proces

Beoordeel de aard van het gesprek aan de hand van volgende criteria (3 = neutraal)

rationeel	1	2	3	4	5	irrationeel
constructief	1	2	3	4	5	destructief
diepgaand	1	2	3	4	5	oppervlakkig
betrokken	1	2	3	4	5	afstandelijk

Resultaten: de frequenties van antwoorden van de deelnemers

Registreer hier, voor elke situatie, hoeveel er keuze A,B,C en D aanduiden.

	Keuze A	Keuze B	Keuze C	Keuze D
Situatie 1. ____				
Situatie 2. ____				
Situatie 3. ____				
Situatie 4. ____				

Weerstand

Registreer hier wat volgens u belangrijke weerstanden zijn bij de deelnemers i.v.m. het werken aan meer gelijke kansen met betrekking tot dit thema. Registreer ook nieuwe, constructieve oplossingen die vermeld werden.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Andere opmerkingen: _____

Verwerking evaluatie

	Aantallen			
	1	2	3	4
Voldeed de inhoud aan je verwachtingen?				
Wat vond je van de manier van werken?				
Wat vond je van de begeleiding?				
Wat vond je van de praktische organisatie?				

Noteer uw opmerkingen op de keerzijde van dit blad.